

Виробничі ризики – пов’язані зі збитком внаслідок зупинки виробництва, а також впливу певних чинників, які призводять до втрати основних та оборотних засобів (споруд, транспорту, сировини), а також ризики, пов’язані із застосуванням у виробництві нової техніки та технології [4];

Торгівельні ризики – це ризики, пов’язані зі збитками, які були спричинені затримкою платежів, відмовою в платежі в період транспортування.

Товариство «Хмельницьк-млин» виробляє якісні товари та послуги, що забезпечує стійке положення на конкурентному ринку. На економічні та фінансові показники діяльності підприємства істотний вплив мають кліматичні умови, тенденції світових ринків, економічна ситуація та податкова політика в Україні, коливання курсу валют та інше. Для ТОВ «Хмельницьк-млин» вкрай важливо мати можливість формувати необхідні запаси матеріальних ресурсів, які потім використовуються у виробничому процесі і процесі надання послуг. Якщо виникають перебої з поставками, то це загрожує як виконанню виробничої програми, так і іміджу Товариства в цілому.

Список використаних джерел

1. Онегіна В.М., Антощенкова В.В. Основи глобальної продовольчої безпеки. «Духовність особистості: методологія, теорія і практика». Volume 1 2022. С.140-149. DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2022-103-1-6-140-149>

2. Офіційний веб-сайт ТОВ «Хмельницьк-Млин». Режим доступу: <http://mlyn.km.ua>

3. Антощенкова В. В., Дейнега М. В. Історико-теоретичні аспекти корпоративної соціальної відповідальності / Вчені записки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана ; [редкол.: О. Яценко (голов. ред.) та ін.]. Київ : КНЕУ, 2023. Вип. 30. С. 6–14.

4. Батюк Л.А., Антощенкова В.В. Інноваційно-технологічні чинники глобального економічного розвитку. Науковий економічний журнал «Інтелект ХХІ», №1, Національний університет харчових технологій, ГО «Інститут проблем конкуренції», Видавничий дім «Гельветика», Київ, 2019. С.76-80.

УДК 330.131.7

КОНКУРЕНТНА СТРАТЕГІЯ В АГРОБІЗНЕСІ

**Пересада М.О. здобувач ВО ступеня доктора філософії,
Антощенкова В.В. д.е.н., доцент**

Державний біотехнологічний університет

У роботі обґрунтовано актуальність конкурентної стратегії в агробізнесі, як план підприємства щодо забезпечення певного рівня його конкурентоспроможності та прийняття рішень із пріоритетними діями, які дають результати на конкурентному ринку.

Конкурентна стратегія – це просто довгостроковий план дій компанії щодо того, як отримати перевагу над конкурентами. Керівництво зважає сильні, слабкі

сторони та унікальні риси фірми з характеристиками її конкурентів, щоб розробити виграшний план дій. У певному сенсі це інструмент для того, щоб випередити конкурентів. У бізнесі бути вище середнього або бути вищим означає мати конкурентну перевагу, яку ви отримуєте, реалізуючи правильну конкурентну стратегію. Отже, головна мета полягає у зміцненні позиції бізнесу на ринку, а не утриманні поточної. Компанії, які пропонують клієнтам подібні продукти, справді потребують такого довгострокового плану дій, щоб процвітати. Найважливіше те, що конкурентна стратегія має бути унікальною – жоден інший конкурент на ринку не повинен бути в змозі її скопіювати. Компанія з планом, який легко відтворити, не має переваги.

Сільське господарство відіграє ключову роль в економічному зростанні. Сьогодні близько 70 % світової економіки залежить прямо чи опосередковано від сільського господарства та суміжних галузей. У країнах з низьким рівнем доходу до 80 % зайнятості припадає на сільське господарство; у країнах із середнім доходом, країнах що розвиваються, близько 50 % населення займається сільським господарством. У 1950-х роках основна економічна теорія підтримувала точку зору, що з розвитком країн, вона стає менше залежна від сільського господарства. Дійсно, індустріалізація, яка відбувалася в Європі та Сполучених Штатах, сприяла зниженні частки сільського господарства у внутрішньому виробництві та відповідному збільшенні обсягів виробництва та сфери послуг. Міграція з села в місто супроводжувалася масовою зміною зайнятості «від ферми в бік фабрики та офісу». У Сполучених Штатах сьогодні менше 2 % населення залучено до первинного виробництва або сільського господарства (хоча, за оцінками, 16–18% зайнятих у пов'язаних ланцюжках вартості агробізнесу) [1, с.166].

Однак слід визнати, що, незважаючи на відносно низьку частку зайнятості, сільське господарство продовжує розвиватися та відігравати значну роль в економіці розвинутих країн і країн, що розвиваються. США і Європа, відповідно, є найбільшим у світі експортером сільськогосподарської продукції. Уряди розвинених країн запропонували значні переваги своїм сільськогосподарським секторам, у тому числі політику праці, сприятливу для ферм, підтримку дослідження та розробка нових технологій, а також захист від торгівлі у вигляді тарифів і субсидії для зменшення втрат і захисту фермерів від нестабільності цін. Оскільки аграрні економісти широко визнають наступні зв'язки, завдяки яким сільське господарство, і зокрема дрібні ферми, сприяють економічному зростанню [2]:

- сталий процес індустріалізації вимагає підвищення продуктивності сільського господарства, а також переміщення праці та капіталу з сільського господарства до виробництва та послуг;
- зв'язки через ринки факторів виробництва (праця, капітал, земля) означають, що зростання сільського господарства безпосередньо сприяє економічному зростанню;
- зв'язки через товарні ринки дозволяють зростанню сільського господарства стимулювати несільськогосподарські сектори. Дослідження

показують, що на кожне робоче місце, створене на фермі, п'ять створюється в несільськогосподарському секторі;

- продуктивність сільськогосподарського виробництва та витрати на виробництво є фундаментальними визначальними факторами цін на продукти харчування, які, у свою чергу, становлять 60–70 % загальних споживчих витрат груп населення з низькими доходами [3, с.75];

- неринкові зв'язки, за допомогою яких сільські заощадження (в натуральній формі) використовуються для продуктивного використання, означають, що зростання сільського господарства сприяє розвитку сільської місцевості;

- невеликі ферми відіграють дуже особливу роль у розповсюдженні переваг зростання по всій сільській економіці. Крім того, практичний підхід до розвитку сільського господарства та агробізнесу визнає, що більшість ферм у країнах, що розвиваються, сьогодні невеликі і ці ферми є основою продовольчої безпеки в своїх країнах [4, с.53].

Незалежно від того, малі чи великі фермери в країнах, що розвиваються, стикаються з складними викликами. Виробники традиційних товарних культур відчують постійне зниження цін, оскільки світовий попит відстає від можливостей пропозиції. Водночас ціни на сировину продовжують рости. Такі культури, як кава, чай, какао, каучук і бавовна, стали менш привабливими для експорту або через жорстку міжнародну конкуренцію, або через зниження загального попиту.

Список використаних джерел

1. Антощенкова В.В. Організаційно-економічний механізм інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств. Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва, Сер. Економічні науки. 2021. №2 Том. 1. С. 161-170.

2. Цифрові інновації. URL: <https://astartaholding.com/czyfrovi-innovacziyi>.

3. Батюк Л.А., Антощенкова В.В. Інноваційно-технологічні чинники глобального економічного розвитку. Науковий економічний журнал «Інтелект ХХІ», №1, Національний університет харчових технологій, ГО «Інститут проблем конкуренції», Видавничий дім «Гельветика», Київ, 2019. С.76-80.

4. Антощенкова В.В., Богданович О.А. Інноваційний маркетинг, як особливий вид інноваційної діяльності. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства, 2017. Вип. 185. С.50-55.